

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tujce dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Klerikalna puška.

(Iz učiteljskih krogov.)

Pater „Slovenec“ je priobčil zadnje dni dopis iz učiteljskih krogov, o katerem mislimo, da ga sploh ni pisal učitelj, ker je strašno mršav, ali pa če ga je pisal, ga je pisal — po naročilu — ali še jasneje — diktatu! Pa naj ga je pisal Peter ali Pavel — to je jedno, glavna stvar je to, da je ta piškavi dopis uvrstilo prečastito uredništvo „Slovenčev“ celo med članke, kar potrjuje naše mnenje, da hoče na vsak način zva-biti „Slovenec“ naše učiteljstvo v svoj ta-bor. Dopis iz učiteljskih krogov — pa med članki spredaj na drugem mestu v našem odkritem prijatelju „Slovenca“ — to ni kar-sibodi!

Oni krepki članek je baje rodilo ostro pero učitelja stare šole! To tudi ni brez pomena! „Slovenec“ si misli, da treba zva-bit v toplo zavetje širokih talarjev, ki zna-čijo svetost in pobožnost njihovih urednikov, stare učitelje, katerih nevenljive in nepre-cenljive zasluge, ki so si jih pridobili na ljudskošolskem polju, imajo že znano moč, da bodo nas „mlade“ odvrnile od kritiko-vanja sedanjih šol in učiteljstva, ki deluje v nji, neprijaznega početja in pisarjenja one stranke, katere glasilo je „Slovenec“, ki je častitim, osivelim našim tovarišem sedaj s priljubljenim obrazom odprl tesne svoje pre-dale. Iz tega varnega zavetja — si mislijo gospodje v Semeniških ulicah — lahko po-kajo klerikalne puške na „mlade“ učitelje, ki jim vsekakor treba prističi drzne pe-ruiti, katere jih nesó že previsoko, v one solnčne višave, kjer diha svoboda, ki je novo šolo iztrgala iz trdih pesti klerikal-nega nazadnjaštva in gospodarstva.

Kaj hoče „Slovenec“? — Odgovarjamo kratko in jasno: „Slovenec“ hoče za-sejati razpor med slovensko uči-teljstvo, ki je delovalo do danes z nerazcepljenimi močmi za omiko slovenskega naroda, ki je z zdru-ženimi silami delovalo za boljšo svojo bodočnost! Hoče mu vzeti to je-

dino, kar ga je družilo doslej s krepko četo — hoče mu vzeti slogo!

In le tisti, kdor je slep, ne vidi te prozorne namere!

Slovensko učiteljstvo ni še tam, kjer hoče biti. Niso se mu izpolnile še vse one želje, ki mu dajejo moč v težkem boju za obstanek, za povzdigo in napredek. Kdor sedi dan na dan ob polni skledi, ta ne občuti teh želja. In s prepirnimi jabolkami, ki ga meče „Slovenec“ med naše vrste, ki pa — hvala Bogu — še vedno kot žoga od-skakuje v tolste njegove roke, bi rad do-gnal, da bi si skočili slovenski učitelji v lase: črnolasi v sivolase, sivolasi v črno-lase, in bi tako v medsebojnem, brezplod-nem boju izgubljali svoje moči, da bi ob tem boju prezrli, kako nas objema kleri-kalna roka, kako nazaduje naš napredek, kako se izgubljajo v temno daljavo naši boljši časi, in kako ob tem lasanju peša blagotvorno delovanje ljudskega šolstva, v katerem raste in se razvija razum pripro-stega naroda, med katerimi že tako lepo in vidno pojema moč in vpliv klerikalizma!

Klerikalizem se boji svetlobe, in med duševno razvitim narodom mu brenka smrtni zvon. In smrti se boje naši kleri-kalci, boj se, da bi moral „Slovenec“ ne-kega žalostnoveselega dne s črnim robom oznaniti „urbi et orbi“, da so se izsušile žile njegovega življenja.

In kako lažje doseže, da ojači življenje in spravi v klerikalni jarem ves narod slo-venski, ako ne s tem, da razcepi slovensko učiteljstvo, da izvodi njegovo delovanje iz mirne šole na hrupno bojno polje, da bo mogel neizobraženo, nevesče ljudstvo vla-dati in izkoriščati v svoje namene. Kako bi sicer mogel omenjeni dopisnik blagrovati čase stare šole v „Slovenca“, če bi bil „Slo-venec“, ki je priobčil njegov fenomenalni člančič, zavzet za napredek duševnega živ-ljenja slovenskega naroda? Ker ga je pri-občil, se strinja z njim, in ker se z njim strinja, je naš nasprotnik, ker mi „mladi“ trdimo odločno, da je bila stara šola od kraja do konca slaba, in da tisti, ki pove-

ličuje staro šolo, kjer je deloval mežnar-učitelj, ne razume sedanje dobe, nima smisla za napredek, torej naj lepo miruje in v za-sluzenem miru preživi ostale svoje dni!

Sicer je pa tudi „starih“ učiteljev vrlo malo, ki bi si želeli nazaj v one čase. Po-znamo častno število starih gospodov to-varišev, ki še danes z mladeniškiimi silami delujejo na ljudskošolskem polju, ki se ču-tijo srečne, da morejo in smejo vsaj na stare dni dihati svobodno, a ki se prekri-žajo od groze, kadar se jim oživé spomini na dobo cerkvenega mrženstva.

Da, sužnje hočejo imeti, ne svobodnih ljudi, in kjer vlada šola klerikalizem, tam je gorjé učiteljstvu! Na Tirolskem, v deželi klerikalizma, ima učitelj po 30. letih plače 570 gld.! Na Dunaju, kjer gospoduje vzor kranjskih klerikalcev — famozni Lueger, so morali zlagati učitelji denarne doneske, da so kupili tovarišu suknjo! In tako bi bilo tudi na Kranjskem, če bi nas objel plašč črnega klerikalizma!

Da pa govorimo odkritosrčno, prizna-vamo tudi „mladi“ učitelji, da smo z vso dušo zavzeti za to, da deluj cerkev in šola skupno k dosegu jednega smotra — k po-vzdigi duševnega življenja slovenskega na-roda. Cerkev ni ustanovil Bog za to, da razdira, da podjarmlja, nego za to, da ljubi, da vzgaja, da bistri človeštvo pamet, da ji prižiga luč jasnega spoznavanja veličastva božjega in njegovih čudovitih del. Šola jo v tem podpira ter zbira in daje otroškim dušam znanosti, ob katerih more človek krepko hoditi v boju z obstanom ter si na zemlji ustanavljati pošteno stanovanje, kjer veje duh bratstva, zadovoljnosti in sreče.

Kdor pa sili v senco našega klerikal-stva, ta neče tega, ta hoče, da ne občuti človek na zemlji blaženstva in tihe sreče, ta napak tolmači božjo voljo, ki hoče da-rovati človeštvo časno in večno srečo. A človek brez časne sreče zapade temnim, morečim mislim, obupa nad Bogom in nad seboj, in odbegne mu navadno tudi večna blaginja.

Tako mislimo „mladi“ učitelji, pa re-cite, če ne mislimo prav in pošteno!

Vendar pa vemo z matematiško goto-vostjo, da bo v prihodnjih dneh spet pu-cala klerikalna puška starega kalibra na nas. A od naših trdih kož bodo letele krogle nazaj, in nemara, da bo katera zafrčala tudi v vrsto onih, ki so se sešli danes k duhov-nim vajam! Moj Bog, saj smo vendar vsi grešni ljudje, zato nam ni treba igrati uloge farizejev, nego bodimo skromni dni-narji, ki doma ponižno premišljajmo pre-stopke svojih grešnih duš!

Onim pa, ki se pokore te dni v ljub-ljanskem semenišču, je — tako si šepetajo ljudje med seboj — na razpolaganje šest Metelkovih ustanov, ki jih oddaje knezoško-fijstvo ljubljansko vzornim učiteljem-kme-tovalcem!

In to je prav, saj sodi vsakemu delu svoje plačilo!

V Ljubljani, 4. septembra.

K položaju.

Baronu Chlumeckemu razmere niso prijazne, in vse kaže, da so se liberalci za-stonj veselili, da jim pomore zopet na konja. Vsi radikalno-opozicionalni listi se izražajo namreč proti ministrstvu, katero bi se-stavil Chlumecky, kateremu ne zaupajo niti najmanj. Jedino klub ustavovernih velepo-sestnikov in Mauthnerjeva skupina sta do sedaj na strani Chlumeckega. „Neue Freie Presse“ piše, da bo pridobil Chlumecky opo-zicijo s tem, da bo odpravil jezikovne na-redbe, a jih nadomestil s pomočjo slovesne cesarske naredbe z novimi, ki bodo baje Nemcem mnogo ugodnejše. „Information“ pa piše, da bodo začeli Čehi in Slovenci proti takemu ministrstvu takoj najhujšo opozicijo, podpirala pa bi jih tudi nemška katoliška in krščanska socialna stranka ter razne radikalne nemške stranke. Skoraj z gotovostjo se more torej reči, da novemu ministrstvu, ki pride za Thunovim, ne bo predsedoval Chlumecky. Opozicija je jako nejedina, ter se boré v njej med seboj naj-različnejše struje. Teško bo torej najti moža,

LISTEK.

Kako sem bil dekadent.

Spisal Vladimir Tihonov.

... Ne, brez šale, jaz sem bil zares vedno uverjen, da pripadam ljudem velike vred-nosti. Prvič sem pameten, in če zaradi nič drugega, že zato, ker vidim okoli sebe cela brda neumnosti. Nekateri delajo to iz pre-pričanja, drugi, ker so preveč nervozni. En tak gospod mi je govoril, da vedno pa-metno misli; ko pa je začel delati ali go-voriti, ga je obvezala nervoznost, tako je postal tepec nad vsemi tepci. — Ali meni je vse eno; bodite glup zaradi svojega tem-peramenta in živcev, ali pa zaradi pomanj-kanja vzgoje in naobraženosti — vse eno mi je, — ti si tepec. Pameten človek, naj bo še tako nervozen, ne bode nikdar ne-umnosti delal ali govoril.

Že od one dobe, ko sem na dijaški klopi sedel, sem opazil, da ljudem manjka pred vsem smelosti. Meni so se smejali moji drugovi, ko so bdeli in polni straha hodili na izpit in celo oni, ki so bili tako dobro pripravljeni, da ni moči bolje in znali odlično svoj predmet. — Čudno samoljubje! Meni vsaj je vedno govorilo moje samo-ljubje, da se prav nič nimam bati in tresti pred gospodom, ki sedi važno na stolu in

sebe imenuje profesorja. Da, on zna more-bit boljše od mene rimsko pravo — ali kaj je to? Čevljar zna tudi boljše od mene čevlje šivati, in mizar svoj mizarški posel ... in vendar se zato ne tresem pred njim in moje samoljubje ne izgubi ni za dlako, ako imenujem jaz dleto klin in klin dleto.

Rimsko pravo je remeslo tega gospoda na stolu in — to je vse. Ako pa se zate-gadelj tresejo, ker se bojé, da propadejo na izpitu, jih ta strah ne bode rešil, nego še preje upropastil. To je nervozna bedastoča in nič več. Jaz se nisem plašil in nisem nikdar pal. Res je, jaz se nisem nikdar po-tegoval zato, da dobim najboljšo oceno ... čemu mi pa je? Jaz vem, da mi ona v bo-dočem življenju ne bode čisto nič hasnila. Ne zavzemajo mest baš prvi dijaki, ampak smeli, podjetni in premeteni ljudje. Tudi jaz sem bil vedno zadovoljen, da sem se čutil smelega, pri svojih drugih pa sem opazal nervozno glup strah.

Dalje sem bil uverjen, da je v živ-ljenju jako važno imeti odmerjenosti. Prav resno prosim, da se to ne meša z umerje-nostjo. Odmerjenost v zvezi s smelostjo vam daje mogočnost delati to, za kar se drugi nikdar ne odloči ... in to vse delati ne samo brez kazni, ampak celo na svojo korist in slavo. Ženialni ljudje so imeli vedno te dve svojstvi, t. j. odmerjenost in smelost v največji meri, drugače oni ne bi

bili ženialni. Treba je vzeti ono, kar je naj-važnejše v vsaki stvari, in v isti čas ne vzemati, kar je nepotrebno. Evo — v tem odmerjenosti. Ne vzeti v dovoljni meri in preveč vzeti, — je oboje ludo.

Predno sem zapustil univerzo, je bila moja kariera že gotovo obeležena. Pred vsem sem odločno vedel, kaj hočem, in htel sem najprej bogastva. Potem — visok ad-ministrativen položaj in tretjič — slave. Sedaj so otvorjeni potje, po katerih morem vse to doseči. Bogastvo se more dobiti z dobro ženitvijo. Res ta šablonski pot ni slab kot pripomoč, ali vse nadeje polagati na to — je rizično. Delati samo s pomočjo tajnih afer, ni samo nevarno, nego celo ne-mogoče, ako vodi človek račun o drugih dveh ciljih, namreč o položaju in slavi: Visok položaj se more dobiti v službi, na-prezajoč vso svojo energijo in vse svoje sposobnosti. Ta pot je težak, utrudljiv in dolg — kak smisel ima to? Ako potem ideš tem potom, zaradi kratkega časa tudi lahko ne dosežeš do tega, da si pridobiš bo-gastvo in slavo bolj za doslužena leta, kot za osebne lastnosti.

Ali se ne bi mogla — sem mislil — s slavo dobiti tudi vlast in bogastvo?

Kakšni potje vodijo k slavi? O, dosti je potov! Treba samo izbrati najlažji in najbrži! Vrag ga nosi! Lahko naposled od-krijem severni pol ... potem me bode te

smatrali za odkritelja polute — pa drugega nič. Pa dobro. Našel sem severni pol, da najdem še južni, kaj pa potem? Več po-lut tako ni ... Proslavi se, potem te pa vržejo v arhiv, dač ti penzijo iz sredstev geografskega društva, pa ti ne poverijo niti to, da v znanju gubernatorja upravljaš naj-sibo kakeršnokoli arktično ali antarktično provincijo. Ali naj se udam izumiteljem? No, zato je treba najprej specialne priprave potem pa poseben sklop uma. Pa še ta prostor izumitelja je dandanes celega osvojil Edison. Izmisli kar hočeš, — vse bodo njemu pripisavali. Ko sem zadnjič potoval po železnici, sem čul, kako sta se dva go-spoda pogovarjala o avtomatskih zavorah Westerhausovih. — Da, slavna stvar — sta dejala. — Kar potegneš za držaljško, in voz se ustavi, kakor ukopan na mestu. Divno čudo je, kaka izumiteljska glava je ta Edison!

Po tem pa izvolite karkoli bilo iz-umeti! Sicer pa je to tudi jako enostranska slava. Ž njo se more doseči bogastvo, ali oblasti se ne more dobiti. Meni pa je treba slave, denarja in oblasti ... Naposled sem se ustavil pri literaturi.

To je pot, po katerem je moči priti kamor hočeš, ako kreneš pametno. Litera-tura v obče in žurnalistika posebej. Tu moram začeti — sklenil sem — in ko zvršil kurs na univerzi, koj sem se lotil p

ki bi ugajal vsem opozicijskim strankam. — Klub nemške katoliškonarodne stranke bode imel 10. septembra na Dunaju važno sejo, na kateri se bode razpravljalo o položaju in razmerju stranke do Thunovega kabineta.

Dunajski antisemitje blamirani.

Dr. Lueger, dunajski župan, in njegovi tovariši so dosegli v nižjeavstrijskem dežel-nem zboru, da je bila sprejeta za občinske volitve volilna reforma, s katero bi bila prevlada kršč. socialistov v deželnem zboru in odboru zagotovljena za vselej. V tej predlogi je bil sklenjen IV. razred, v katerem bi imel volilno pravico vsak 24 let star moški avstrijski državljani, ki plačuje vsaj pet let osebni dohodninski davek. Vlada pa sprejetega antisemitskega predloga ne bo predložila v sankcijo, ker se je izkazalo, da v mnogih občinah sploh ni volilcev IV. razreda in je torej novi volilni red neizvršljiv. Vlada izdeluje nov predlog volilne reforme, ki se bode oziral na dejanske razmere in bo baje pravičnejši kakor pokopani predlog kršč. socialistov, zato pa seveda nevarnejši dr. Luegerjevemu paševanju.

Žalostne razmere v Srbiji.

Iz Srbije poročajo v „Neue Freie Presse“: Skoraj dva meseca sta minula, odkar se je pripetil atentat na Milana ter je začel posloovati preki sod, a vender se še vedno ne začne vršiti obravnava proti napadniku in zarotnikom, dasi je bila že večkrat naznanjena. Po atentatu so se razvile na Srbskem v javnem in družbinem življenju naravnost brezupne razmere, radi katerih ljudstvo mnogo trpi. Denunciantstvo in špicelstvo se širi vedno bolj in za sedanje razmere je jako značilno, da je obsodil preki sod doslej najmanj 30 oseb radi razaljenja kralja Milana v ječo za dve leti do deset let. V mnogih slučajih so ovadili obsojence „dobri znanci“ in celo prijatelji. Inozemske liste preganja vlada, da jih ni videti čisto ves teden; domači časopisi so — razun nekaterih oficioznih — prenehali vsi izhajati, brzobjavke strogo cenzurirajo, odpirajo pisma, ki prihajajo in odhajajo, izganjajo ljudi in podé uradnike in častnike iz služb. Zaman se trudijo oficiozni krogi utajiti ta dejstva. Nedvomno se mora napraviti takim razmeram čim preje konec, sicer vzrastejo iz njih resne posledice za vse državno gospodarsko življenje v Srbiji. To pa se mora zgoditi le, če se vladna taktika radikalno spremeni in če se obravnava v zadevi atentata čim najhitreje dovrši. Vse oči so obrnjene na kralja Aleksandra, ki drži vzpričo sedanjega absolutističnega regima usodo vse dežele in tolkih ljudi v svojih rokah. Da ima kralj Aleksander dobro srce, je splošno znano, in je opetovano dokazal. Toliko je tudi gotovo, da bi nikdar ne privolil, da se zgodi komu krivica. Toda malo vrjetno je, da bi bil Aleksander od svojih svetovalcev v sedanjih razmerah prav informiran. Ako ni in-

formiran, potem je vzela vlada nase veliko odgovornost in posledice bodo padle nanje s teško uničujočo silo.

Američani — Kuba in Filipini.

Kakor svoje odrešenike so pozdravili lansko leto Kubanci in Filipinci amerišanske bojne ladje, ki naj bi jih osvobodile klerikalnega španskega suženstva. Letos pa sovražijo Filipinci Američane bolj, kakor so kdaj sovražili Špance. Filipini ne bodo nikdar amerišanski in vstaje se bodo nehale šele takrat, ko pade zadnji Tagalec. Tudi Kubanci čakajo že leto dni na avtonomijo nekaterih mest. Amerišanska diktatura tišči z jekleno pestjo vsako svobodomiselnost in stremljenje k tlom. Te dni so pričakovali manifest, Mac Kinleya, manifest, ki naj bi jim donesel nekaj svobode. Toda varali so se. Mac Kinley naznanja le ljudsko štetje in cenitev imetka v to svrhu, da naštevijo ameriški ministri ubogim Kubancem — davke!

Dopisi.

Iz Grada, 1. septembra. Na podlagi § 19. tiskovnega zakona prosim, da slavno uredništvo dopis z Bleda, priobčen dne 26. avgusta t. l., št. 195. „Slov. Naroda“, tako-le popravi: 1.) Ni res, da bi bila cerkvena streha v Gradu v tako slabem stanju, da bi deževalo na udeležence božje službe. Res pa je, da je mnogo Blejcev taci, da za drugo mašo duhovnik ne sme vzeti nikake miloščine, res je tedaj, da v nobenem slučaju duhovnik nima dobička, ako dvakrat mašuje. 2.) Ni res, da bi bil podpisane v letošnji sezoni le samo jedno nedeljo dvakrat maševal. Res pa je, da je vsako nedeljo naprosil ptujega duhovnika, da je ta mesto njega ali pri fari ali pa na Otoku maševal; res je tudi, da za drugo mašo duhovnik ne sme vzeti nikake miloščine, res je tedaj, da v nobenem slučaju duhovnik nima dobička, ako dvakrat mašuje. 3.) Ni res, da bi bil kdaj podpisane kakemu ptujemu duhovniku odrekel stanovanje v praznem župnišču na Otoku. Res pa je, da je letos, kakor pretekla leta, več ptujih duhovnikov prenočevalo v ondotnem župnišču brezplačno. Priča za to dejstvo je cerkvenik na Otoku. 4.) Ni res, da je podpisane agitoval, da se člani kmetijske družbe udeležijo občnega zbora, ni res, da bi bil kdo njemu rekel: Jaz sicer pristaš klerikalne stranke, pa zoper Pirca ne bom volil. Res pa je, da podpisane takrat, ko se je agitovalo za občni zbor, ni bil na Bledu, temveč na počitnicah na rojstnem domu v Mavčičah. Janez Oblak, župnik.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. septembra.

— Občinski svet ima jutri v torek, dne 5. septembra 1899. ob petih popoldne v mestni dvorani redno sejo. Dnevni red: Naznanila predsedstva; Čitanje in odobrenje zapisnikov zadnjih sej; Poročila: o ime-

Nisem dolgo pomišljal ter sem skoro vseh pet tisoč rubljev potrošil na ugodno stanovanje in na lepo garderobo.

Ko sem se zgodno namestil v svojem samskem stanovanju in potrošil ves denar, tedaj sem se čutil naenkrat na nekakem razkrižju. Izbral sem bil novinarsko-literarni pot; v restavrantu, kjer sem vsak dan obedoval, sem nekaj koristnih znanj napravljal. Nikar ne mislite, da sem iskal družbe z darovitimi pisci, o ne! To so nekoristni ljudje! Ali sem se seznanil z upraviteljem velikega periodičnega časopisa. Ljudje, ki imajo posla pri denarju, so vedno koristni in vplivni. Saj upravitelj stori za vas vselej lahko več, nego sam odgovorni urednik. Ako vam da upravitelj naprej soliden akonto, mora urednik upotrebiti hočeš nočeš vaše članke, da naplati ta izdatek.

Jaz sem torej pričel z upravitelji, z ljudmi, ki imajo posla z denarjem, ne z delom. In tako sem se seznanil z nekim takim upraviteljem, vedel sem se mu prikupiti, on me je pozval v svoje podjetje in mi dal denarja naprej. Akonto sem vzel in ... zdaj je bilo treba začeti, ali kaj naj začnem, tega nikakor nisem vedel. Premišljuječ tako, sem šel enkrat po Nevskem prospektu, ter se napravil tako naivnega, da sem začel pomišljati o temah. Na oglu velike konjušnje se srečam z enim mojih prijateljev, Pitom Stolbuhinom, ki se je bil ravnokar povrnil iz Pariza.

(Konec prih.)

novanji družega razsodnika v zadevi ljubljanske plinove družbe proti mestni občini; o imenovanju jednega člana v deželno obrtno komisijo; o prizivu Josipine Šelanove proti odloku zaradi naprave proračuna za stavbna dela pri njeni hiši na Starem trgu št. 28; o pritožbah Gustava del Cotta in drugih zaradi povračila stroškov za napravo hodnikov ob desni strani Poljanske ceste; o županovem dopisu, da bi se uvrstil Vodmat v notranji stavbni okraj; v zadevi Ivan Godčeve stavbe in pekovske obrti; o ponudbah za gradnjo poslopja grofovske Stubenbergične stanove v Gradišči; o napravi dveh kapnic poleg mestne šole na Barji; o volitvi četvero členov v dvojce zdravstvenih komisij; o popolnitvi družega učnega mesta na višji deklški šoli.

— Občinske volitve v Vipavi. Piše se nam: Vsled znanega postopanja agrarskega komisarja na jedni strani, na drugi pa radi podle politične breznačajnosti nekih gospodov ni mogla narodna stranka v 3. razredu prav nič delovati, nego je osredotočila svoj trud v I. in II. razred, da si ohrani odločilno besedo v občini. To se je tudi posrečilo, četudi po najtršem boju z izdajicami, ki ne najdejo na celem Kranjskem več para. V 3. razredu smo poslali na volišče le nekaj malega volilcev, in to le zato, da smo po Šusteršičevem receptu klerikalcem nekoliko mošnje olajšali. Zmagali so seveda klerikalci, ki so zaradi varnosti izvolili v 3. razredu dekana Erjavca odbornikom. Ker so napovedali klerikalci „krvoprolitja“, naprosila je občina orožniško pomoč ter jo tudi dobila. V 3. razredu vršila se je volitev mirno, ker smo klerikalcem brez boja prepustili polje. Pri drugem razredu se je pa pijana klerikalna druhal tako razvnela, da so morali orožniki v enomer intervenirati, in en volilec naše stranke, moral je celo v spremstvu orožnika na volišče, ker so ga klerikalne barabe insultovale. Izid v 2. razredu je bil ta, da je pri enakosti glasov žreb odločil, in sicer so bili izžrebani 3 naši in 3 klerikalci. Do žrebanja je pa prišlo vsled pomote volilnega zaupstva, ki je nehote in nevede dopustilo, da je za jedno volilko volil nje oče, dasi ima moža, s katerim v zakonski zvezi živi, kateri mož je pa prišel tekom 3 mesecev že dvakrat v konkurz, in ne more zato volilne pravice izvrševati, kar je bilo vzrok, da so dali klerikalci na ime njenega očeta nepostavno pooblastilo napraviti. Proti temu glasu bodemo protestovali, in potem je v 2. razredu naša zmaga popolna. V prvem razredu smo zmagali odlično, dasi so klerikalci vse sile napeli, dasi je dekan Erjavec za hrbtno jedino upravičenega grajščinskega oskrbnistva neveljavno pooblastilo za nekega obskurnega pisarja in grofa izmamil, in dasi je hotel dekan Erjavec kar štirikrat glasovati. Pri obstoječih razmerah smo z izidom popolnoma zadovoljni, kajti toliko izdajstva in toliko podlosti ni bilo menda še pri nobenih volitvah — vsaj pri nas ne.

— Iz Vipave se nam piše 3. t. m.: Pri včeraj vršilih se obč. volitvah stopili so v vrste klerikalne stranke „kmetški odrešenik“ notar Pushnik, ki je igral že vse barve v našem političnem življenju in bil včeraj celo klerikalni kandidat za županski stol, stotnik Dolenc, trgovec Može, nadučitelj Skala, grajščinski pisar Gogala, nemški „Pemec“ lekarnar Philipp; poleg tega skril se je še kakih 6 naših volilcev v 2. razredu pred klerikalnim terorizmom. Učitelji postojnskega okraja spoznajo sedaj lahko svojega zastopnika; druge posebnosti pa sedaj nimamo, kakor da bo v kratkem „ofcet“.

— Glavna slovenska hranilnica in posojilnica v Ljubljani, ki ima svojo pisarno v Šelenburgovih ulicah hišna št. 3, začne poslovati dne 6. t. m. Čitatelje opozarjamo na današnji inserat.

— K otvoritvi „Mestnega doma“ so se na novo prijavila nastopna društva: gasilno društvo v Dolenji vasi pri Ribnici, v Kranjski gori, na Vrhniki in pevsko društvo „Slavec“ z zastavo. Pri tej priliki omenimo, da se je odbor prostovoljnega gasilnega društva ljubljanskega obrnil na generalno direkcijo južne železnice in direk-cijo državne železnice s prošnjo, naj bi isti dovolili gasilnim društvom, idočim k slavnosti v Ljubljano, znižano vožnjo, toda prošnji sta bili odklonjeni s pristavkom, da se vožnja, več kot stanejo vozni listi za

sem in tje, znižati ne more, ker se tudi pred vpeljavo teh voznih listov, več kot stanejo sedaj, običajno ni zniževala. Društvom, ki pridejo po železnici v Ljubljano, priporočamo, da si mislijo vozne liste za sem in tje.

— Ljubljanski „Sokol“. Naprošeni smo opozoriti vse člane „Sokola“, ki sploh nastopajo v društveni obleki, da se gotovo polnoštevilno udeležijo slavnosti otvoritve „Mestnega doma“ in shoda slovgasilnih društev dne 8. t. m. eventuelno 7. t. m. Natančnejši vsopred in ura in kraj zbiranja se bodejo naznanili še posebej. Da povzdignejo vsa narodna društva kolikor možno sijaj slavnosti prerjenega, zdaj našega gasilnega, društva je naša narodna dolžnost, kateri se bode odzval gotovo vsako društvo, ki tega dozda morda še ni storilo.

— Dirka „Zveze slovenskih kolesarjev“ iz Reke v Ljubljano se je vršila včeraj pri primerno ugodnem vremenu prav povoljno. Od 13 zglašenih je štartalo 9 (gg. Bončar, Exler, Grassi, Križman, Kubelka, Juvanc, Strnad, Hiti in Strle) dirkačev. Na cilj v določenem času nedospevšim pokvarila so se med potjo kolesa. Dirkači so se odpeljali iz Reke ob 5. uri 16 min. zjutraj. Prvi je došel v Ljubljano na cilj gospod Grassi (klub slovenskih biciklistov Ljubljana) ob 10. uri 4 minute; prevozil je toraj progo 127 km v 4 urah 48 min. in vozil je poprečno po 26,5 km na uro. Skoro uro pozneje došel je kot drugi na cilj g. Juvanc (klub dol. biciklistov Novo mesto) v 5 urah 43 min. 39 sek.; tretji g. Bončar (klub Ilirija) v 5 urah 44 min. 9 sek. V maksimalnem vožnem času 6¼ ur dospela sta še dva dirkača in sicer gospod Strnad (klub Ilirija) v 5 urah 44 min. 25 sek. in g. Kubelka (klub Ilirija) v 6 urah 15 min. 55 sek. ter si tako prisvojila časovne kolajne, dočim je dobil prvi (gospod Grassi) kot darilo Styria-kolo v vrednosti 340 kron in častni naslov: Prvak „Zveze slovenskih kolesarjev“ za l. 1899./1900., drugi (gospod Juvanc) potno uro budilko v vrednosti 60 kron in tretji (g. Bončar) tintnik v vrednosti 40 kron. Gospod Grassi se je pokazal kot izbornega dirkača ne samo na dirkališču, kjer je odnesel že več prvih in drugih daril, ampak tudi pri distančni vožnji. Kdor pozna pot iz Reke do vrh planinskih rid, ta mora priznati, da ni malenkost voziti tako hitro in skoro 80 km jednomer navzgor s 101 prenosom. Na cilju je čakalo mnogo radovednega občinstva, osobito kolesarjev, ki je dole dirkače navdušeno pozdravljalo. S posebnim zadovoljstvom moramo konstatovati, da se je izvršila dirka brez najmanje nezgode, za kar gre posebna hvala slavnim ces. kr. okr. glavarstvom v Voloski, Postojni, Logatecu in Ljubljani, ki so dirigirala orožništvo na pot, da skrbijo za red. Želeti bi bilo le, ko bi se tudi skrbelo, da bi bili nagajivi psi za tisti čas zaprti ali priklenjeni. Zvečer se je priredil na čast dirkačem v Švicariji zabaven večer, pri kateri priliki so se razdelila s primernim nagovorom zveznega predsednika, gosp. Rud. Vesela, dirkačem zaslužena darila. Zbralo se je mnogo šport ljubečega občinstva in „Slavec“ je skrbel za vsestransko zabavo, zapevši mnogo lepih pesmij. Posebno je ugajala vsem navzočim v prvič peta pesem kolesarjev (zložil gosp. Bartl, nadučitelj v Šmartnem pri Litiji.) Blagajnik kluba slov. biciklistov Ljubljana, g. Gombač je razdelil pri tej priliki kolajne, katero so si priborili dirkači na zadnji klubovi dirki na dirkališču. Predsednik kolesarskega in pevskega društva „Slavec“, gospod Dražil je napil prvaku „Zveze“, gosp. Grassiju, navzočim kolesarjem in kolesaricam ter skladatelju kolesarske himne, gosp. Bartelju. Sledili so še razni govori in napitnice, med katerimi je klobasarski govor znanega humorista g. Urbančiča zbudil posebno mnogo smeha.

— Iz seje celjskega občinskega sveta. V „Deutsche Wacht“ in „Tagespost“ od 13. t. m. čitamo, da so provzročili dogodki od 9. in 10. avgusta t. l. vsled prihoda Čehov v Celje občini okoli 500 gl. stroškov, ki padejo seveda čisto po nepotrebnem občini na vrat. Zelo radovedni smo, za kaj se je porabila omenjena svota. Menda za 13 redarjev, ki so se naročili iz Celovca?? Ti gospodje, katerim se izreka v seji občinskega sveta posebna zahvala za izgledno izvršitev svoje naloge, ki pa so bili seveda popolnoma nepotrebni, ker je v bližini celjskega mesta dosti orož-

ništva, prišli so mestu prav dragi! Sploh bi pa bilo zelo zanimivo zvedeti specifičan račun o teh izdatkih. Ali je bilo treba menda kakih priprav za dostojen sprejem čeških gostov?

— **Poročil** se je g. Vladimir Housa, član slovenskega deželnega gledališča v Ljubljani, z gosp. Marijo Ano Caletkovo. Čestitamo!

— **Kasirana razsodba.** Kakor znano, je bil devinski župan gosp. M. Ples lani obsojen na osem mesecev težke, z jednim postom vsaki mesec poostrene ječe in to radi sokrivde pri zločinu javnega nasilstva, kateri zločin se je zgodil po umoru cesarice s tem, da so Slovenci v Devinu nekoliko poškodovali ondotno šolsko poslopje društva „Lega nazionale“. Kasacijski dvor je razsodbo dež. sodišča v Trstu kasiral in zaukazal novo obravnavo. Ta velezanimiva razsodba se glasi: „V imenu Njegovega Veličanstva cesarja! C. kr. najvišje in kasacijsko sodišče je sklenilo v nejavni seji in s pritrevanjem c. kr. generalne prokurature, da se ničnostni pritožbi obtoženca Miroslava Plesa proti razsodbi c. kr. deželnega kakor sodišča I. stopinje v Trstu od dne 18. novembra 1898. opr. št. Vr. IX. 1700-98/220, s katero je bil isti zaradi sokrivde na zločinu javnega nasilstva v zmislu §§ 5. in 85-a kaz. zak. obsojen na 8 mesecev težke ječe, poostrene z enim postom vsaki mesec, z ozirom na § 5. zakona od 31. decembra 1877. drž. zak. za l. 1878. št. 3. in § 288. 1. kaz. pr. reda — ugotovi, da se razsodba c. kr. deželnega kakor sodišča I. stopinje v Trstu od dne 18. novembra 1890. opr. št. Vr. IX. 1700-98/220, glede imenovanega Miroslava Plesa razveljavi in stvar napoti c. kr. deželnemu sodišču v Trstu v ponovno razpravljanje in presojevanje. Razlogi: Ničnostna pritožba, ki jo je vložil obtoženec Miroslav Ples, sklicevaje se na § 281. št. 5. kaz. pr. r., je opravičena. V razlogih razsode se navaja, da je sodišče svoj izrek o krivdi, da je Ples v početku in nadaljevanju nasilstev, ki so se vršila na šolskem poslopju „Lega nazionale“, ploskal v roke in kričal „dol z lego“, opirala poglavitno na njegovo priznanje. A Ples ni priznal del, katerih ga dolže. On trdi nasprotno, da se je pokazal samo enkrat na vratih svoje hiše, da bi poklical svoji hčeri. O tej priliki da je nekdo zavpil: „Živio župan“, in on da je v glasu, očitajočem in grajočem silovitosti, ki so se baš godile, odgovoril: „bravi, bravi, fantje, lepo delo delate, boste dajali že račun“. Ta nagovor pa se v razsodbi, kjer se navaja domnevano Plesovo priznanje, ponavlja le deloma: dostavek „boste dajali že račun“ se je zamolčal. Ravno ta odstavek pa je pripraven dati besedam obtoženca povsem drug pomen. Nadalje ne izhaja iz navedb obtožencev Josipa Terčona in Avgušтина Gabrovca, naštetih v razlogih razsodbe, o času, v katerem se je Miroslav Ples pokazal na vratih, katere navedbe pa sicer niso soglasne, da bi bil Ples stopil na sredo med razgrajalce ali v njih obližje, kakor se to navaja v razlogih. Vsled teh znatnih nasprotij o odločilnih dejstvih med navedbami razsodbe in med zapisniki o zaslišanju, je razsodba nična po § 281. št. 5. kaz. pr. r. Ista ničnost pa obstoji glede razsode tudi še v drugem oziru. O presojevanju in ustanovitvi hudobnega namena je sodišče izreklo, da je Ples ravnal v sporazumu z razgrajalci (o čemer se ne razločuje, je-li kakor moralni provzročitelj ali pa samo kakor pomagalec) in da je isti že vedel v naprej, kaj se ima zgoditi dne 14. septembra. O tem pa sodišče ni niti najmanj uvaževalo izpovedeb prič Ivanke vd. Neumann, Marije vd. Mandelik, duhovnikov Josipa Ušaja, Alfonza Poljšaka, Josipa Poljšaka in Henrika Črnigaja, glasom katerih je bil obtoženec že v početku nemirov v skrbeh, ves prestrašen in prepaden ter je grajal izgrede in prosil priče, naj mu svetujejo, kako bi mogel izgrede zatreti, ko mu je na razpolago samo en orožnik, katerega ni mogel pripraviti, da posreduje. Ta dejstva pa so odločilnega pomena za pravo oceno sokrivde, katere je obdolžen Ples. In okolnost, da se jih ni upoštevalo, tvori zamudo, ki nasprotuje § 270., št. 7. kaz. pr. r., katera zamuda je istotako obsežena v § 281., št. 5. kaz. pr. r. Pobjana razsodba se je morala torej v točkah, ki se tičejo obtoženca Plesa, ovreči in kazeno

stvar upotiti prvi instanci v ponovno razpravljanje in razsodbo v tem obsegu, dočim pretresovanje nadaljnih ničnostnih razlogov, na katere se opira Ples, odpada kakor brezpredmetno.“

— **Na smrt obsojen.** Iz Novega mesta nam pišejo 2. t. m.: Pri včerajšnji porotni obravnavi je bil jednoglasno na smrt obsojen 26letni Jožef Zevnik, morilec Jožefe Grubar iz Suhodola pri Brusnicah. Zevnik je svoj čin obstal. — Ponoči je šel pod okno Grubarice ter zahteval, da ga spusti v hišo; ker se je ona branila, šel je po sili v sobo ter jo ondi zopet nadlegoval, a ker se je umorjenka še vedno protivila, vnel se je hud boj. Grubarica popadla je stol ter hotela s tem Zevnika udariti, a ta je potegnil nož ter ga jej zabodel v hrbet. Že ta sunek je bil baje smrtonosen, toda pogumna žena je potem vendar še ven bežala, hoteč na pomoč klicati, kar jej je pa Zevnik s tem zabranil, da jo je na tla vrgel, kjer jej je po dolgem ruvanju spredaj in zadaj tako vrat prerezal, da se je držala glava le še malo trupla.

— **Iz Ribnice** se nam piše: Na neprimerno opazko v dopisu „iz Lašča“ v številki 198 t. l. „Slovenskega Naroda“ glede neudeležbe Ribničanov prilikom veselice tamošnjega „gasilnega društva“, oziroma opazke, da se je na isti dan in isto uro sklical občni zbor podružnice Sv. Cirila in Metoda v Ribnici, odgovarjamo v pojasnenje le to, da je bil omenjeni občni zbor določen, objavljen in sklican pred, predno smo o veselici „gasilnega društva“ v Laščah kaj vedeli. — Predsedništvo podružnice Sv. Cirila in Metoda v Ribnici.

— **Vzgojišče za deklice** (internat) šolskih sester v „Narodni šoli“ družbe sv. Cirila in Metoda v Št. Rupertu pri Velikovcu se priporoča p. n. slovenskim staršem. — V hiši je trirazredna ljudska šola; v njej se posebno goji ženska ročna dela. Šolsko leto se začne dne 16. vinotoka t. l. Oglasila naj se blagovolijo vpsolati do konca meseca kimovca č. št. šolskim sestram v Št. Rupertu pri Velikovcu. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Trpinčenje živali.** Piše se nam: V soboto okrog poludneva je neki izvošček v „Zvezdi“ neusmiljeno pretepal svojega konja. Ker pa menda sam ni mogel vsega opraviti, prihiteli so mu še drugi tam stoječi izvoščeki v pomoč ter zajedno udrihali z biči po ubogi živali. Mimogredoči ljudje so se škandalizirali nad surovostjo izvoščekov. Društvo za ščitenje živali, kje si!

— **Samomor.** V Ilirski Bistrici se je 72letna vdova Marijeta Hudež, rodona iz Postojne obesila. Sodi se, da se ji je mešalo.

— **Razpisane službe.** Mesto poštnega odpravnika pri novo ustanovljenem c. kr. poštnem uradu v Srednjivasi v Bohinju proti pogodbi in kavciji 200 gl., letna plača 150 gl., uradni pavšal 40 gl. Prošnje v teku treh tednov na pošto in brzojavno vodstvo v Trstu.

* **Ignát Schik.** Dne 1. septembra je umrl odlični češki žurnalista, feljtonist, causeur in humorist Ignát Schik, član uredništva „Politik“. Pokojnik je bil duhovit pisatelj, čegar listki „Karlsbader Spaziergänge“ in „Spaziergänge im Zickzack“ so zbujali splošno pozornost. Pisal pa je tudi politične članke in narodnogospodarske stvari.

* **Nerazumljiva rodbinska žaloigra.** Dvorni odvetnik dr. Viljem Schiestl, veleugleden pravnik na Dunaju, ki je v petek dopoldne v Purkersdorfu še zastopal svojega sorodnika notarja Hilda, je istega dne po kosilu ustrelil svojo ljubljeno sestro, vdovo dr. Prosinagga, se odpeljal nato z železnico v Rekawinkel ter se v nekem ondotnem predoru še sam ustrelil. Orientni ekspresni vlak je truplo dr. Schiestla dočela raztrgal. Vzrok umora in samomora je povsem neznan. Dr. Schiestl je delal do zadnjega hipa v svoji pisarni, bil s svojo sestro ljubezniv in prijazen ter niti najmanj ni kazal kakega razburjenja. Pokojnik je bil upravitelj premoženja obeh svojih sester, ki sta vdovi dveh odvetnikov. Dr. Schiestl je poklical vdovo dr. Prosinagga brzojavno s Štajerskega na Dunaj ter jo potem ustrelil. Da je imel namen usmrtiti jo, dokazuje dejstvo, da je poslal dekle po kosilu v Purkersdorf, ter ji naročil, naj ondi prenoči. Dr. Schiestl je izgubil lani z nesrečnimi spekulacijami velik del premoženja, vendar se mu je godilo prav dobro. Pisarna je

imela vedno dosti opravila. Dr. Schiestl je bil samec, jedva 40 let star. Njegova umorjena sestra je bila lepa, močna dama in mati dveh deklic.

* **Ženska univerza v Aberystwyhu** v Walesu čim dalje lepše procvita. Angleži so baje jako ponosni nanjo. Vseučilišče so otvorili leta 1884., takrat je šlo samo deset obiskovalk. Stiri leta pozneje jih je bilo že 40, danes pa jih je 180. Učiteljice so vse bivše učenke. Dijakinje so večinoma Angležinke, a nekaj jih pride tudi iz Škotske, Irske in Indije. Univerzo so ustanovili skoro samo zasebniki; tako je dal neki sir Lewis Morris 40.000 kron, mrs. Emily Pfeiffer pa je ostavil vseučilišču v Aberystwyhu jeden milijon štiristo tisoč kron.

* **Čuden dogodek.** 26. avgusta sta se na topničarskem vežbališču pri Stockholmu srečala major Wennerberg, adjutant prestolonaslednika in major Stendahl. Oba sta sedela na konjih ter si stisnila roki. Kmalu pa se je major Wennerberg odstranil par korakov, je major Stendahl ustrelil trikrat na Wennerberga ter ga zadel dvakrat v roko. Wennerberg je zbežal na konju k svoji bateriji, a ondi se zgrudil na tla. Odpeljali so ga v bolnico. Major Stendahl pa je obrnil konja ter odjahal k polkovniku Brattu, kateremu je javil svoj čin: „Ustrelil sem nan, ker me je več let hipnotično preganjal. Zato je bila moja dolžnost, ustreliti ga“. Major je bil blazen, zato so ga odpeljali v bolnico, kjer je bil že jedenkrat.

* **Misli beroč pes se išče.** Neka dama je prišla k prodajalcu psov. „Stanujem v predmestju ter bi hotela imeti dobrega domačega psa“. Prodajalec: „Da, milostljiva gospa“. — „Samo ob sebi je razumno, da ne maram psa, ki bi vso noč stražil moje stanovanje z brezpotrebnim lajanjem“. — „Ne, milostljiva gospa“. — „Mora pa biti velik, močan ter divji, veste?“ — „Da, milostljiva gospa“. — „A vendar z menoj tako krotek kakor jagnje“. — „Da, milostljiva gospa“. — „Vsakega potepuha mora popasti“. — „Da, milostljiva gospa“. — „Ne sme pa popasti ubogega ter poštenega človeka, ki išče delo“. — „Ne, milostljiva gospa“. — „Ako bi nas hotel tat okraati, moral bi ga takoj na drobne kosce raztrgati“. — „Da, milostljiva gospa“. — „Ne sme pa popasti soseda, ako nas hoče za malo časa posetiti“. — „Ne, milostljiva gospa“. — „Naravno je, da ne sme ljudem nagajati, ako obiščejo mojega soproga, kar se zgodi večkrat, kajti soproj je zdravnik“. — „Ne, milostljiva gospa. Že vem, kakega psa Vi zahtevate. Hočete imeti misliberočega psa“. — „Da, nekaj jednekega. Mi ga li lahko jednega pošljete?“ — „Oprostite, milostljiva gospa, da Vam ne morem ustreči. Tako pleme mi je ravno pošlo“.

Književnost

— **Iz slovenskih poezij.** Gosp. urednik Anton Funtek je objavil v „Oesterreichisch-Ungarische Revue“, ki izhaja na Dunaju, četvrtico izbornih svojih prevodov, in sicer: „Mädchen und Vögelin“. Von F. Levstik. — „Nur im Lenze nicht“. Von Josef Stritar. — „Die Ideale“. Von S. Gregorčič. — „Die Birke“. Von Simon Jenko.

— **Prvo splošno avstrijsko jubilejno romanje v sveto deželo.** Spisal Jožef Zidanšek, profesor na bogoslovnem učilišču v Mariboru. Knjiga obsega 207 str. in se dobiva v tiskarni sv. Cirila v Mariboru; mehko vezana stane 40 kr., trdo 50 kr. in v platnu 65 kr. (poština je že vračunjena) Čisti dohodek je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. Knjigo priporočamo.

— **Hrvatski narod.** Knjiga za pouku Hrvatov seljaku i prijateljem našega naroda. Poklanja Ivan Nep. Jemeršić, župnik grubišnopolski. U Zagrebu 1899. Tiskom Antuna Scholza. Nakladom piščevom. Avtor tudi na slovenski jezik preloženega spisa „Materino delo za Boga in domovino“ je s to novo knjigo podaril svojemu narodu delo, katero smo prečitali z največjim zanimanjem in s pravim veseljem. V tej, 544 strani obsežni, popularno in lepo pisani knjigi podaja pisatelj, pojasnivši najprej postanek narodov v obče in potem postanek Slovanov in Hrvatov posebe, zemljepis vseh hrvatskih pokrajin ter popisuje njih posebnosti in znamenitosti. Temu sledi skrbno sestavljen, jako zanimiv pregled hrvatske zgodovine od najstarejših časov do naših, dodano pa je še poglavje o sedanjem političnem in kultur-

nem položaju hrvatskega naroda ter historičen pregled hrvatskih političnih strank. Hrvatski narod je pisatelju lahko hvaležen za to lepo knjigo, ki seznani širje narodne kroge z njihovo domovino, z njihovo preteklostjo in sedanostjo. Prva izdaja te knjige je bila zaplenjena in je sedaj izdana knjiga druga izdaja. Pisatelj se je moral boriti z velikimi ovirami, predno je sploh izposloval, da je bilo dovoljeno prirediti drugo izdajo. Konfiskovana mesta so označena s kratkimi črticami. Cenzura je upravnemu mesarilu po tej, z najčistejšim rodoljubjem napolnjeni knjigi. Zlasti v popisu dogodbo od l. 1848. je črtala premnogo mest. Vsega skupaj so bile zaplenjene tri tiskane pole. Na pisateljeve ugovore se je reklo: Kaj treba narodu vedeti te stvar? Da, celo imenik opozicijskih listov je bil zaplenjen in sploh je malo manjkalo, da vlada pisatelja radi te njegove knjige ni pahnila v ječo. Ta knjiga zasluži, da se razširi tudi med Slovenci. Kolikokrat se čuje pri nas povdarjati s'ovensko-hrvatsko jedinstvo! Slovenska inteligenca je zdavna prepričana, da nam je zagotovljena bodočnost samo v državno-pravnem zedinjenju s Hrvatsko, na podlagi hrvatskega državnega prava, čegar najvernejši in najdoslednejši zastopnik je čista stranka prava. A kako malo je Slovencev, ki poznajo hrvatsko in zgodovino hrvatskega naroda. V tej knjigi župnika Jemeršića najdejo vse in zato priporočamo to delo vsem rojakom kar najtopleje. Cena knjigi je 1 gld. 20 kr., s pošto 15 kr. več.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 4. septembra. Cesar se je včeraj z vojaških vaj na severnem Češkem povrnil na Dunaj. Danes ali jutri sprejme že včeraj sem došlega ogrskega ministrskega predsednika Szélla. Ta bo tudi z grofom Thunom in z nekaterimi resortnimi ministri konferiral. Danes popoldne je cesar v daljši avdijenci sprejel naučnega ministra grofa Bylandta.

Dunaj 4. septembra. Razni današnji listi trdijo, da bodo imeli načelniki nemških klubov 10 ali 15. t. m. posvetovanje o položaju. Iz nemških krogov se čuje, da temu ni tako in da se načelniki ne snidejo pred začetkom zasedanja poslanske zbornice.

Dunaj 4. septembra. Glasilo nemškoliberalnih veleposestnikov, „Montagspresse“ prijavlja pojasnilo, da stoji nemškoliberalni veleposestniki nepremično na binkoštnem programu nemških strank in da se od drugih nemških strank nikakor ne mislijo ločiti.

Gradec 4. septembra. „Montagszeitung“ prijavlja dopis, ki ga je baje dobila iz socialnodemokratskih krogov, in v katerem se naznanja, da se socialnodemokratska stranka že prihodnje leto razcepi. Izstopiti hoče neki cela skupina, ki se postavi na nemškona rodno stališče. Dopisnik pravi, da se dr. Adler zaman trudi, nastali razpor poravnati.

Budimpešta 4. septembra. Glasilo ogrske vlade „Budapester Correspondenz“ javlja, da je Chlumecky obiskal Szélla le v privatnih zadevah, in da so vsled tega neosnovane vse kombinacije, ki jih je provzročil ta obisk.

Carigrad 4. septembra. Sultan je črnogorskemu knezu, kneginji Mileni, ministru zunanjih del Vukoviću in črnogorskemu poslaniku Bakiću podelil visoke redove. Tudi vsi drugi knezovi spremljevalci so dobili odlikovanja.

Pariz 4. septembra. „Figaro“ poroča, da v slučaju Dreyfusove obsodbe bodo zagovorniki takoj zahtevali revizijo, in da imajo že nabranih 27 ničnostnih razlogov.

Pariz 4. septembra. Položaj v Rue Chabral se ni premenil. Zatrjuje se, da imajo Guérin in njegovi tovariši še za osem dni živil.

Rennes 4. septembra. Preiskovalni sodnik Tavernier, ki je zaslíhal Paty de Clama, je poklican kot priča k obravnavi proti Dreyfusu.

Rennes 4. septembra. Razsodba v Dreyfusovi zadevi se pričakuje šele za petek ali za soboto.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 31. avgusta: Marija Gale, delavčeva hči, 6 mesecev, Cerkvene ulice št. 21, črevesni katar.
Dne 1. septembra: Rudolf Kovačič, delavčev sin, 5 mesecev, Ulice na Grad št. 13, črevesni katar.
Dne 2. septembra: Angela Jakopin, delavčeva hči, 6 mesecev, Konjušne ulice št. 5, črevesni katar. — Jera Taboure, okrajnega tajnika žena, 53 let, Krakovski nasip št. 4, prisad.
Dne 3. septembra: Antonija Hočevar, delavčeva hči, 8 mesecev, Rožne ulice št. 35, črevesni katar.

V deželni bolnici:

Dne 29. avgusta: Ana Čelesnik, delavčeva žena, 53 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Vikina nad morjem 506-2 m. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
2.	9. zvečer	733.3	20.3	sl. jzhod	nevihta	146 mm
3.	7. zjutraj	733.9	18.0	sl. jug	megla	
4.	2. popol.	735.0	20.2	sr. svzhod	oblačno	146 mm
5.	9. zvečer	740.0	15.0	sl. sever	jasno	
6.	7. zjutraj	741.8	12.0	brezvetr.	megla	160 mm
7.	2. popol.	741.3	22.1	sr. jvzhod	jasno	

Srednja temperatura sobote in nedelje 19.5° in 17.1°, normale: 16.7° in 16.6°.

Dunajska borza

dné 4. septembra 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100	gld.	25	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100	"	10	"
Avstrijska zlata renta.	118	"	15	"
Avstrijska kronrska renta 4%.	100	"	45	"
Ogerska zlata renta 4%.	118	"	05	"
Ogerska kronrska renta 4%.	95	"	45	"
Avstro-ogerske bančne delnice.	905	"	—	"
Kreditne delnice.	376	"	75	"
London vista.	120	"	57 1/2	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	58	"	90	"
20 mark.	11	"	77	"
20 frankov.	9	"	56 1/2	"
Italijanski bankovci.	44	"	50	"
C. kr. cekini.	5	"	69	"

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah.

HENRIK MATTONI, Dunaj.

Krtace za pôde

iz čistih riževih korenin in blaja, dalje (1583-1)

krtace za obleke, za likanje

in podobne ponuja najceneje

Alojzij Pavlišta

v Mysperku, Češko.

Prostovoljna prodaja.

Na gosp. A. Dreise-jevo posestvo v Črni vasi mejoči (1596-1)

močvirni travniki

vlož. štev. 597 kat. obč. Trnovsko predmestje, v obsegu 13 oralov 477 □ sežnjev,

so po ceni na prodaj.

Povpraša naj se pri g. Maksu vitezu Premiersteinu, Streliške ulice št. 4.

Najvišje priznanje Nj. c. in kr. Visokosti presvetle gospe prestolopaslednika vdove nadvojvodinje Štefanije.

Štefanijine zobne kapljice

lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani

pvornega dobavitelja Nj. svet. papeže Leona XIII.

Premirane v higijeničnih razstavah v Londonu, Parizu, Genevi, v II. mednarodni farmaceutski razstavi v Pragi in v jubilejski razstavi na Dunaji l. 1898.

Vporabljala jih je opetovano Nj. c. in kr. Visokost presvetla gospa prestolopaslednika vdova nadvojvodinje Štefanije v najvišjo Nje zadovoljnost (tajniški dopis iz Laksenbura s 30. dne oktobra 1894) in je glasom objavila Nje gosp. najvišjega dvornega mojstra z dne 27. decembra 1898 štev. 230 iz leta 1897 najmilostivejše blagovolila dovoliti, da se smejo po lekarnarju Piccoli-ju v Ljubljani iznajdene in izdelane zobne kapljice imenovati Štefanijine zobne kapljice.

Nekaj kapljic na pavolli se dene v votli (8) c. zob in vtolažijo bolečine. (582)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Fruga** čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Linz, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osonni vlak v Jesenic. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut dopoldne v Podnart-Kropo. — **Fruga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. dopoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** j. k. **Fruga** iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta Kropo. — **Fruga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. dopoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. dopoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

Slovó!

Ker se mi pri odhodu iz Vipave ni bilo mogoče osebno posloviti, se tem potom najostreje poslavljam od vseh znancev in prijateljev in učiteljskega vipavskega sodnega okraja, kakor tudi od učiteljskega vsega postojnskega okraja.

Karol Wider

(1595)

učitelj.

Priporočava

(21-202)

Kulmbaško sladno pivo

pastêrizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčič & Lilleg
v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Brezplačno

odda se v prvi vrsti za kako župno cerkev, oziroma tudi podružnico — približno

300 □ m (štirjaških metrov) kamenitega, od kamnoseka obdelanega tlaka

(plošč), katerega je bil namenil podpisani položiti povodom praznovanja svoje zlate maše v Mengšu, v olepšavo okoli župne cerkve.

Ker se je pa to delo po nasprotovanju nekaterih nezadovoljnejših celo uradno prepovedalo — **podarim torej** ves ta tlak v namen olepšave kake cerkve **brezplačno**.

Cerkveni predstojniki, kateri se za to zanimajo, blagovolé naj se neposrednje do podpisane obrniti.

Ivan Zorec

(1593)

načelnik v Mengšu.

Št. 29.513.

Razglas.

(1594)

Vsled razpisa c. kr. deželnega predsedstva z dné 23. avgusta 1899, št. 4521/Pr., se nastopno naznanja:

Zemljeknjižni izbris državnih potresnih posojil, katerim so se stranke popolnoma ali deloma odrekle, se bode prouzročil uradoma, ko bodo dotične obravnave končane. Zaradi tega ni treba stranki prositi za izbris posojila pri sodišču ali pa pri c. kr. finančni prokuraturi. Ne gledé na to splošno določilo bode c. kr. finančna prokuratura reševala, kadar bode takojšen popravek v zemljiški knjigi v posebno korist prizadeti stranki, izročene ji prošnje ad hoc.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane
dné 30. avgusta 1899.

Št. 27.833.

Razglas.

(1573-3)

V smislu §. 6 zakona z dné 23. maja 1873 (štev. 121 drž. zak.) naznanja se, da bo razgrnjen

prvotni imenik porotnikov za l. 1900
od 1. do 8. dné septembra t. l.

v magistratnem ekspeditu na ogled, ter da ga v tem času vsakdo lahko pregleda in naznani proti njegovi sestavi ugovor.

Porotniškega posla so po §. 4. omenjenega zakona oproščeni:

- 1.) Tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dôle, za vedno;
- 2.) udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;
- 3.) osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti, za ta čas, ko so poklicane k vojaški službi;
- 4.) osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranočelniki in tako tudi lekarnarji, ako uradni in občinski načelnik zanje potrdi, da jih ni mogoče utrpjeti, za sledeče leto;
- 5.) vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem porotnem razdobju kot glavni ali namestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega koledarskega leta.

Mestni magistrat v Ljubljani

dné 28. avgusta 1899.

Oznanilo.

Naznanjam, da sem otvoril svojo

notarsko pisarno
v Žužemberku, v Modičevi hiši

nasproti sodniji.

Uradujem vsak dan ob delavnikih od 8. ure do 12. ure dopoldne in od 2. ure do 6. ure zvečer, ob nedeljah pa od 9. ure do 12. ure dopoldne.

V Žužemberku, dné 1. septembra 1899.

Dr. Andrej Kuhar

(1582-2)

c. kr. notar.

S. 6/99/1

Edikt.

(1581-2)

C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu je čez vse, kjerkoli se nahajajo premično, potem čez nepremično, v deželah, kjer velja konkurzni red z dne 25. decembra 1868, se nahajajoče premoženje neprotokolovanega trgovca **Martina Zajca v Šent. Jerneju okraj Kostanjevica** odprlo konkurs, ter imenovalo konkursnim komisarjem c. kr. okrajnega sodnika, **Rajmunda Doležaleka** z uradnim sedežem v Kostanjevici in za začasnega upravitelja mase c. kr. notarja **Aleks. Hudovernika v Kostanjevici**.

Upniki se pozivljajo, da pri roku, ki je določen na 15. septembra 1899. dopoldne točno ob 10 uri na uradnem sedežu konkursnega komisarja stavijo svoje predloge glede potrjenja za zdaj nastavljenega ali o imenovanji drugega masnega upravitelja in namestnika, ter volijo odsek upnikov, ko so se izkazali za svoje tirjatve. Ob enem se pozivljajo vsi oni, ki hote staviti do skupne konkurzne mase kako zahtevo kot konkurzni upniki, da oznanijo svoje terjatve, tudi če bi o njih bila začeta kaka pravna obravnava

do 2. oktobra 1899. leta

pri tem sodišču, ali pri c. kr. okrajnem sodišču v Kostanjevici po predpisih konkurznega reda, da se izognejo v istem zaprejenih pravnih nasledkov ter jih dne **28. oktobra 1899.** dopoldne točno ob 10 uri pred c. kr. konkursnim komisarjem pri določenem likvidacijskem dnevu zglasijo za likvidacijo in določitev povrstnega reda.

Pri splošnem likvidacijskem dnevu prisotni zglaseni upniki imajo pravico, po prosti voliti na mesto masnega upravitelja, njegovega namestnika in članov odbora upnikov, ki so dotedaj poslovali, postaviti druge osebe svojega zaupanja končno veljavno.

Daljšje objave tekoma konkurzne obravnave pa se bodo zglasile v uradnem listu „Laibacher Zeitung“.

C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu

oddelek III, dne 1. septembra 1899.